Vinařský věstník

7
2023

Obsah:

Z domova 2
Ze zahraničí 5

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Vedení záznamů o použití POR a pomocných prostředků

18.7.2023 – Informace k elektronické evidenci o použitých přípravcích na ochranu rostlin a změny ve vedení záznamů o používání přípravků na ochranu rostlin a pomocných prostředků od 1. 7. 2023.

Novelou rostlinolékařského zákona č. 273/2022 Sb., účinnou od 1. 7. 2023, se zavádí pro zemědělské podnikatele hospodařící na výměře zemědělské půdy větší než 200 hektarů půdy podle evidence půdy v LPIS povinnost převést záznamy o používání přípravků nebo pomocných prostředků na ochranu rostlin do elektronické podoby, pokud již nejsou v této podobě vedeny, umožňující jejich následné zpracování a předávat je do konce měsíce následujícího po aplikaci.

Podle definice „zemědělského podnikatele“, která je uvedena v zákonu o zemědělství (§ 2e), se jedná o subjekty provozující „zemědělskou výrobu“. Zemědělskou výrobou se rozumí: rostlinná výroba, živočišná výroba, výroba osiv a sadby, školkařských výpěstků a genetického materiálu rostlin, hospodaření v lese na pozemcích vlastních, pronajatých nebo užívaných na základě jiného právního důvodu a další činnosti vyjmenované v zákonu o zemědělství.

Z výše uvedeného vyplývá, že povinnost poskytování dat o provedených aplikacích přípravků na ochranu rostlin a pomocných prostředků v elektronické podobě se vztahuje nejen na subjekty podnikající v zemědělství, ale také hospodařící v lese, produkující osiva, sadbu a školkařské výpěstky, pokud mají v LPIS výměru zemědělské půdy („DPB“) nad 200 hektarů a provozují některou z činností, která spadá pod zemědělskou výrobu. Tzn., pokud nemá subjekt v LPIS zemědělskou půdu o celkové výměře nad 200 ha, tak se na něho vedení a předávání dat v elektronické podobě nevztahuje.

Způsob a formát předávaných dat je stanoven novelou vyhlášky o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin č. 200/2023 Sb. ze dne 15. června 2023 účinnou od 1. 7. 2023.

Dle ustanovení § 11 odst. 2 této vyhlášky je požadováno předávat data v elektronické podobě pouze prostřednictvím webové služby ministerstva zemědělství ve struktuře datového výstupu definovaného v příloze č. 5 k vyhlášce, což se bude týkat použití přípravku na ochranu rostlin a pomocného prostředku na zemědělském pozemku identifikovaného kódem čtverce DPB a zkráceným kódem DPB dle LPIS a v objektu, tj. ve skladu rostlinných produktů, skleníku, v mořícím zařízení nebo jiném objektu, který bude identifikován označením ošetřovaného objektu. Akceptovaným formátem pro předávání dat bude soubor výhradně ve formátu XML. Vzhledem ke znění novely vyhlášky o přípravcích na ochranu rostlin nebude možné předávat data v excelovém souboru, na rozdíl od evidence hnojení.

Subjekty specifikované výše budou mít povinnost data o provedených aplikacích přípravků na ochranu rostlin a pomocných prostředků na ochranu rostlin na zemědělské půdě a v objektech „poprvé“ poskytnout elektronicky do 31. 8. 2023, a to za období od 1. 7. do 31. 7. 2023. Další data budou zaslána do 30. 9. 2023 za období 1. 7. až 31. 8. 2023 (dále do 31. 10. 2023 za období 1. 7. až 30. 9. 2023, atd.).

Novela vyhlášky č. 200/2023 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin v porovnání se zněním platným do 30. 6. 2023 stanovuje některé nové údaje, popř. upřesňuje rozsah těch stávajících. Jedná se o identifikaci subjektu, který tyto záznamy vede, přesnější vymezení údajů, které identifikují místo aplikace (zemědělský pozemek evidovaný v LPIS dle zákona o zemědělství/ lesní pozemek dle vyhlášky o lesním hospodářském plánování/ pozemek, který není ani v LPIS, ani se nejedná o lesní pozemek/ označení objektu umožňující jeho přesnou identifikaci a umístění – katastrální území, parcelní číslo/a).

Nově není od 1. 7. 2023 nutné uvádět název obce a okresu.

S ohledem na zpracování dat o statistice spotřeby přípravků na ochranu rostlin a pomocných prostředků je třeba vést v záznamech výměru oseté nebo osázené plochy plodiny/dřeviny, datum výsevu nebo výsadby plodiny (netýká se dřevin, lesního porostu) a datum ukončení pěstování plodiny (netýká se dřevin, lesního porostu). Nově je od 1. 7. 2023 nutné uvádět také informaci o použití přípravku na ochranu rostlin nebo pomocného prostředku ve směsi s přípravkem na ochranu rostlin nebo pomocným prostředkem nebo hnojivem (při sólo aplikaci se uvede „S“, při použití ve směsi „TM“).

Novelou rostlinolékařského zákona se nemění povinnost zaznamenat údaje o provedené aplikaci přípravku na ochranu rostlin a pomocného prostředku do následujícího pracovního dne po aplikaci, včetně použití pomocných prostředků uvedených na trh dle nařízení EU 2019/515 o vzájemném uznání zboží uvedeného v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě a o zrušení nařízení (ES) č. 764/2008. POVINNOST PROVÉST ZÁZNAM DO NÁSLEDUJÍCÍHO PRACOVNÍHO DNE PO APLIKACI SE TÝKÁ VŠECH SUBJEKTŮ BEZ OHLEDU NA VÝMĚRU A MÍSTO APLIKACE PŘÍPRAVKU A POMOCNÉHO PROSTŘEDKU NA OCHRANU ROSTLIN. Záznam DO NÁSLEDUJÍCÍHO PRACOVNÍHO DNE PO APLIKACI může být proveden v písemné podobě např. do pracovního sešitu, knihy evidence o použitých přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin, pokud není záznam proveden v této lhůtě v elektronické podobě, např. na Portálu farmáře nebo v komerčních SW.

ZDROJ: ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

Dotační program nabídne 1,6 miliardy korun na využití kompostu v zemědělství

Praha 11. července (ČTK) – Nový dotační program nabídne 1,6 miliardy korun zejména na modernizaci či výstavbu kompostáren nebo bioplynových stanic, z nichž kompost poputuje na zemědělskou půdu. Na tento účel z programu půjde miliarda korun, další peníze mohou využít zemědělci na pořízení techniky potřebné k hnojení kompostem. Cílem programu je zlepšit systém nakládání s biologicky rozložitelnými odpady v Česku. ČTK o tom dnes informovalo ministerstvo životního prostředí.

"Stát má hledat systémová a strategická řešení napříč resorty, které přinesou víc benefitů najednou, a umět je podpořit," uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL). Ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL) poukázal na výrazné zdražení minerálních hnojiv za poslední rok, půdě podle něj navíc dlouhodobě chybí zapracovaná organická hmota. "Ministerstvo zemědělství vidí v nových dotacích dobrý impuls na podporu alternativního zdroje živin pro zemědělskou půdu," dodal.

Peníze z Národního plánu obnovy se k zájemcům dostanou přes Národní program Životní prostředí. Provozovatelé kompostáren a bioplynových stanic mohou na své projekty dostat 70 procent nákladů, malé a střední zemědělské podniky mohou na pořízení techniky potřebné k hnojení kompostem získat 60 procent nákladů.

Dotace je podmíněna smlouvami mezi provozovateli kompostáren bioplynových stanic a zemědělci o dodávkách a odběru kompostu. "Žadatelé se přijetím dotace také zaváží, že po dobu pěti let po realizaci projektu předají 100 procent kompostu k aplikaci na zemědělskou půdu," doplnil Hladík.

Žádat o peníze mohou obce, kraje, výzkumné instituce a vysoké školy, státní podniky, soukromé firmy, družstva i živnostníci. Příjem žádostí o dotaci spustí ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí (SFŽP) od 1. září. Výzva se uzavře příští rok 1. května nebo vyčerpáním peněz. Podpořené projekty musejí být hotové do konce srpna 2025.

V Česku nyní podle Výzkumného ústavu zemědělské techniky funguje víc než stovka kompostáren. Provozují je zejména obce a soukromé firmy. Bioplynových stanic je zhruba 580, vyplývá z údajů České bioplynové asociace. V provozu jsou i na skládkách nebo u čistíren odpadních vod, zemědělských jsou z celkového počtu víc než dvě třetiny.

WWW.FOODNET.CZ, 11. 7. 2023

Společnost PGRLF, a.s., otevře nový program Potravinář a zároveň upravuje pokyny programů Zemědělec a Investiční úvěry Zemědělec

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s., spustí v tomto roce zcela nový program ve formě subvence části úroků z komerčních úvěrů – Potravinář. Rovněž s ohledem na změnu právních předpisů Evropské unie upravuje pokyny programů Zemědělec a Investiční úvěry Zemědělec.

„Programy Zemědělec a Investiční úvěry Zemědělec bylo potřeba v souladu se změnami právních předpisů Evropské unie upravit. Oba programy jsou tak pokračováním mezi zemědělci již dobře známých a dlouhodobě oblíbených nabídek v portfoliu PGRLF. Zcela novým programem, u kterého jsme reflektovali potřeby výrobců potravin, je titul Potravinář, jehož příjem žádostí bude kontinuální po celý rok. Jeho smyslem je podpora podnikatelů, kteří se zabývají výrobou potravin," řekl předseda představenstva PGRLF, Josef Kučera.

U nového program Potravinář se bude jednat o podporu ve formě subvence části úroků z komerčních investičních úvěrů. V rámci tohoto programu budou podporovány investice na pořízení technologických zařízení související se zpracováním zemědělských produktů k potravinářským účelům nebo k výrobě potravin, dále výstavba, rekonstrukce a vybavení prodejen či prodejcích automatů. Celková výše podpory v režimu de minimis poskytnutá jednomu podniku nesmí za libovolná tři po sobě jdoucí účetní období překročit korunový ekvivalent 200 000 Eur.

„Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond je pro zemědělce a potravináře velmi důležitý. Podpory, které Fond poskytuje, mají významný dopad do celého sektoru, protože se u nich kombinuje státní podpora s komerčními úvěry, podpora se tak velmi efektivně násobí. I proto jsme v programovém prohlášení vlády slíbili, že prostředky pro Fond navýšíme na dvě miliardy, což plníme. Podpoříme tak investice, které dávají skutečně smysl," řekl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

Předpokládaná otevření příjmu žádostí do programů Potravinář a Investiční úvěry Zemědělec by měla být ještě v tomto roce. Nové podmínky pro poskytování podpor v případě programu Zemědělec budou platné od roku 2024. Ve všech případech bude možné podat žádost o podporu výhradně elektronicky. Veškeré informace k jednotlivým programům podpor budou k dispozici na webových stránkách společnosti PGRLF, a.s., na www.pgrlf.cz.

PGRLF, BARBORA ŠENFELDOVÁ, 26. 7. 2023

Stav hraboše polního v červnu 2023

3. 7. 2023 – Z výsledků dat Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) vyplývá, že v červnu došlo celorepublikově k mírnému zvýšení stavu populací hraboše polního v porovnání s květnem. Průměrný počet 208 aktivních východů z nor na hektar tak dosáhl prahu škodlivosti. V krajích Olomoucký a Zlínský se však hodnoty populací pohybovaly nad úrovní 2,7 a 2,8násobku prahu škodlivosti. Nově byly potvrzeny lokální škody hrabošem i v některých okresech středních Čech.

V průběhu června bylo odpozorováno okolo 580 porostů jařin a víceletých kultur (krmné plodiny, travní porosty, sady a vinice). V průměru se hodnoty populací pohybovaly těsně nad úrovní prahu škodlivosti (práh škodlivosti pro letní období je 200 aktivních východů z nor na hektar).

Populace ve Zlínském a Olomouckém kraji dosáhly hodnot 568 aktivních východů z nor na hektar (AVN/ha) a 546 AV N/ha. V okolí Kroměříže a Olomouce se objevovaly lokality, kde se v porostech krmných plodin populace hrabošů pohybovaly na úrovni 3 000 – 5 000 AVN/ha.

V Jihomoravském kraji dosáhly hodnoty populací 272 AVN/ha. Lokálně se však právě v tomto kraji lze setkat s poškozením porostů na úrovni 80 %.

Problémy s hrabošem se nově začínají objevovat v některých okresech v Čechách např. v Polabí.

Predikce dalšího možného vývoje je nejistá. S ohledem na zkušenosti z minulých let lze však předpokládat, že dojde k přesunu hrabošů po sklizni hlavních plodin na okolní plochy s rostlinným pokryvem a následně se opět ▸

rozšíří do nových osevů ozimů na konci léta.

V oblastech postižených gradací hraboše proto ÚKZÚZ nedoporučuje vysévat letní meziplodiny.

Od 21. 2. 2023 do 21.6. 2023 bylo platné Nařízení ÚKZÚZ o výjimečném použití rodenticidů ve zvýšené dávce. Od ukončení platnosti Nařízení mohou zemědělci využít pouze standardní aplikace přípravků na ochranu rostlin do nor v dávce do 2 kg/ha.

Aktuální vývoj populací hraboše polního můžete sledovat na Rostlinolékařského portálu, měsíční souhrn z monitoringu tohoto škůdce zveřejňuje ÚKZÚZ na svém webu www.ukzuz.cz.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ ÚKZÚZ

Proti suchu: Povodí nadlepšují průtoky v řekách a potocích, Ministerstvo zemědělství poskytuje dlouhodobou podporu

Tisková zpráva, 27. 7. 2023 – O aktuálním stavu sucha v České republice a boji proti němu, investicích státních podniků Povodí a podpoře Ministerstva zemědělství (MZe) do vodního hospodářství dnes jednal ministr Marek Výborný (KDU-ČSL) s řediteli všech pěti státních podniků Povodí. Sešel se tak se zástupci Povodí Vltavy, Labe, Ohře, Moravy a Odry.

„I přes nedávné ochlazení a deště panuje v České republice sucho, průtoky v řekách jsou nízké, podzemní vrty jsou pod normálem. Dobrou zprávou však je, že vody pro zásobování obyvatel i pro chod průmyslu je zatím dostatek, a to díky vodárenským nádržím, které akumulují dostatek vody," řekl ministr zemědělství Marek Výborný.

Na dnešním setkání jednal ministr s řediteli podniků Povodí Vltavy, Labe, Ohře, Moravy a Odry o suchu a boji proti němu. Například se bavili o nadlepšování (posilování) průtoků v řekách a potocích. Za první pololetí letošního roku bylo z víceúčelových nádrží postupně vypuštěno 154 milionů kubíků vody zadržených v době vodního dostatku.

„Díky tomu můžeme v sušších obdobích výrazně zlepšit průtok v řekách, který je důležitý nejen pro vodní živočichy, ale také pro fungování čistíren odpadních vod. V nádržích máme dostatečnou zásobu vody i pro překonání několikaměsíčního sucha. Chci proto poděkovat pracovníkům všech podniků Povodí za dlouhodobě dobrou práci při řízení těchto významných zdrojů vody," řekl ministr Výborný.

Ne ve všech regionech jsou ale zdroje povrchových vod dostatečně kapacitní, proto MZe připravuje stavbu vodárenské nádrže Vlachovice na Zlínsku, víceúčelové nádrže Nové Heřminovy na Opavsku a soustavy vodních nádrží na Rakovnicku: Senomaty, Šanov a Kryry. Od roku 2020 také poskytuje dotace na propojování velkých vodárenských soustav. Těmi je pak možné dostat pitnou vodu do míst, kde jí je momentálně nedostatek. Už jsme takto podpořili 63 významných projektů za více než miliardu korun.

Investuje se také do protipovodňových staveb, které rovněž chrání zdraví lidí i majetky před následky klimatických změn. Za dobu existence samostatného programu poskytlo MZe jako dotace 21 miliard korun, díky čemuž se zásadně zlepšila ochrana více než 1,3 milionu obyvatel. Nyní se buduje například nový bezpečnostní přeliv na Orlíku a protipovodňová ochrana Bohumína.

„Podle Koncepce na boj se suchem má ministerstvo ročně vynakládat do těchto programů přes 4 miliardy korun, pro letošek máme zatím ze státního rozpočtu zajištěny necelé dvě. Vedu proto jednání s ministrem financí Zbyňkem Stanjurou o možném posílení zdrojů a věřím, že se do konce srpna dohodneme. Navýšení rozpočtu je nutné, aby nebyla ohrožena příprava nebo výstavba protipovodňových opatření i propojování vodárenských soustav, které mají zásadní strategický význam," doplnil Marek Výborný.

MZe má také programy na zadržování vody v krajině, budování malých rybníků, tůní, nebo zalesňování vykácených ploch.

Aktuální hydrologická situace:

Hladina podzemní vody v mělkých vrtech byla v 29. týdnu na území ČR celkově silně podnormální. Oproti předcházejícímu týdnu celkově došlo k mírnému zhoršení stavu podzemní vody. Podíl mělkých vrtů se silně nebo mimořádně podnormální hladinou (44 %) se zvýšil. Vydatnost pramenů na území ČR byla v 29. týdnu celkově silně podnormální. Oproti předcházejícímu týdnu celkově došlo k mírnému zhoršení stavu vydatnosti. Podíl pramenů se silně nebo mimořádně podnormální vydatností (36 %) se mírně zvýšil. Hladiny sledovaných vodních toků byly setrvalé nebo jen místy slabě kolísaly. V porovnání s dlouhodobými průměry byly průtoky většinou podprůměrné až výrazně podprůměrné, nejčastěji od 15 do 55 %. Významné vodárenské i víceúčelové nádrže jsou až na výjimky (tato vodní díla mají nižší naplněnost převážně z provozních důvodů) naplněny z 57–100 %, a jsou tak schopny zabezpečit požadované odběry.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Ze zahraničí

Zprávy z AREV

Itálie: nárůst počtu spotřebitelů, ale pokles spotřebovaného množství vína

Studie Observatoře italského svazu vinařů (UIV) ukázala, že za posledních 15 let se v Itálii zvýšil počet příležitostných konzumentů vína o 35 % (+4,4 milionu), ale zároveň se snížila denní spotřeba o 22 %. V důsledku toho je nyní v Itálii 29,4 milionu konzumentů vína, což představuje 55 % populace. Za nárůstem tohoto počtu stojí ženy, jejichž spotřeba se v daném období zvýšila o 12 %, zatímco u mužů došlo k poklesu o 2 %. Prezident UIV Lamberto Fescobaldi dochází k závěru, že „víno se nyní konzumuje spíše jako prvek společenského a životního stylu než jako potravina".

Celkově se podle observatoře UIV v loňském roce prodalo u každodenních spotřebitelů o 461 milionů lahví vína méně než v roce 2008, zatímco příležitostní spotřebitelé si koupili o 344 milionů lahví více. Tento klesající trend nebyl následován jinými druhy alkoholu: spotřeba piva (27,4 mil. spotřebitelů) se zvýšila jak mezi denními (+19 % od roku 2008), tak mezi příležitostnými (+30 %) konzumenty. Totéž platí pro alkoholické aperitivy, kde spotřeba zrychluje (téměř 22 milionů osob, +41 % od roku 2008), a to zejména díky rozmachu spotřeby žen mimo domov (+79 %), který se týká všech věkových skupin do 55 let.

Víno jako investice proti inflaci

Podle studie investiční poradenské společnosti Wine Cap převyšuje poptávka po prestižních vínech poptávku po jiných investičních aktivech, jako jsou luxusní hodinky, kožené zboží a umělecká díla. Investoři nakupují tuto kategorii jako „zajištění" svých portfolií proti inflaci. Podle studie 96 % správců aktiv očekává, že poptávka po kvalitních vínech v této souvislosti poroste. Nová generace investorů navíc zaujímá aktivnější přístup: namísto nákupu beden vína a jejich skladování po léta, aby se zhodnotily, znásobují prodeje a nákupní transakce v krátkém časovém úseku.

Francie: Obavy z rostoucích cen šampaňského

Společnost Terroirs et Vignerons de Champagne (TEVC), vlastník přední francouzské značky Nicolas Feuillatte, se domnívá, že inflace cen lahví se šampaňským se bude dále zvyšovat, a to na pozadí celkového posunu této apelace na vyšší úroveň. V roce 2023 by měla láhev stát meziročně přibližně o 10 % více, a to po zvýšení cen o 7 až 8 % v roce 2022. Toto zvýšení lze vysvětlit nárůstem účtu za elektřinu, která se používá k chlazení sklepů a která se během jednoho roku zdvojnásobila, a inflací ceny skleněných lahví (+56 % za rok). Inflace může souviset také s růstem úrokových sazeb (z 1 % na 3 % za poslední dva roky), které zvyšují náklady na skladování. Toto zdražení šampaňského vyvolává obavy některých pracovníků v oboru, kteří se obávají, že to spotřebitele odradí od tohoto „dostupného luxusu", protože cena se stala příliš vysokou. Tato obava se týká zejména neročníkového šampaňského Brut.

EU: Aktivována krizová rezerva

Dne 26. června předložila Evropská komise návrh prováděcího nařízení o přidělení krizové rezervy SZP na rok 2023. Ta činí 430 milionů eur, z čehož je 100 milionů eur vyhrazeno pro východoevropské země, které čelí přílivu ukrajinského dovozu. Zbývajících 22 zemí obdrží 330 milionů eur. Nejvíce prostředků na řešení obtížných klimatických podmínek obdrží Španělsko (81 milionů), Itálie (60,5 milionu), Francie (53 milionů), Německo (35 milionů), Řecko (15 milionů) a Portugalsko (11,6 milionu). Komise upřesnila, že tato podpora může být použita na financování podpůrných opatření pro producenty vína (krizová destilace nebo opatření na klučení), jak o to v květnu požádala Francie. Kromě toho mohou členské státy tyto částky doplnit ze svého rozpočtu až do výše dvojnásobku jejich hodnoty.

EU: Evropská komise a vinařství: opovrhované odvětví?

Odpověď Komise Radě EU týkající se rizika poklesu zemědělské produkce v důsledku strategie „od zemědělce ke spotřebiteli" vyvolává otázky ohledně vize Komise v oblasti zemědělství a vinařství. V dokumentu se uvádí, že Komise zmírňuje výsledky analýz provedených na toto téma a označuje je za příliš pesimistické. Především poukazuje na to, že předpokládané snížení produkce by se mohlo týkat především plodin „omezeného zájmu pro potravinové zabezpečení", včetně rajčat, chmele a révy vinné. Pro Evropskou komisi, která chladně zvažuje možnost jejich obětování, aby omezila pokles v jiných zemědělských odvětvích, který její legislativní návrhy přinesou, se jedná o plodiny, které nejsou podstatné.

Spojené státy: nižší spotřeba levnějších vín

Ve Spojených státech, které jsou největším světovým trhem s vínem, dochází k poklesu jeho spotřeby. Po 27 letech po sobě jdoucích, kdy objem spotřeby rostl, již druhým rokem klesá. Tento pokles lze vysvětlit inflací, cly a konkurencí špičkových lihovin a hotových nápojů. Na druhou stranu stále roste sortiment vín prodávaných za více než 15 dolarů za láhev. Podle zprávy Impact Databank by měla spotřeba na obyvatele v letošním roce rovněž klesnout.

Povolení k destilaci přebytečných zásob vína

Evropská komise 23. června oznámila povolení krizových destilačních opat-

ření k odstranění přebytku vín, která jsou nejvíce postižena nerovnováhou na trhu. Toto opatření, které bude v platnosti do 15. října 2023, umožní přeměnu vín, zejména červených a růžových, na čistý alkohol pro průmyslové využití. Tento alkohol nesmí být použit pro potravinářské účely, aby nedošlo k narušení hospodářské soutěže. Členské státy se musí zaměřit na nejvíce postižené oblasti a druhy vína na základě objektivních kritérií (podstatné zvýšení zásob; pokles cen a prodeje) a finanční kompenzace poskytovaná způsobilým vínům musí vycházet z aktuálních tržních cen.

O tomto opatření bylo rozhodnuto s cílem snížit zásoby před sklizní, neboť vyšší úroda v roce 2022 narazila na pokles spotřeby vína v Evropě (podle odhadů Komise o 7 % v Itálii, 10 % ve Španělsku, 15 % ve Francii, 22 % v Německu a 34 % v Portugalsku) a pokles vývozu (-8,5 % od ledna do dubna ve srovnání s loňským rokem). Ačkoli se jedná o výjimečné opatření, bylo toto opatření zavedeno již v letech 2021 a 2022 v důsledku nepokojů způsobených pandemií Covid 19. Francie plánuje vynaložit až 160 milionů eur (polovinu z toho z evropských fondů) na likvidaci přebytečného vína. Kromě toho budou zmírněna pravidla pro zelenou sklizeň (nebude vyžadováno zdůvodnění, prodloužena lhůta pro podávání žádostí) a míra evropského spolufinancování opatření spojených s restrukturalizací, propagací, investicemi a zelenou sklizní byla zvýšena z 50 % na 60 %.

Španělsko: destilace a zelená sklizeň v podmínkách klesající spotřeby

Španělsko začalo s destilací části své přebytečné produkce vína, jak to povolila EU (viz výše). Regiony Katalánsko a Extremadura požádaly o přístup k národním a evropským fondům, zatímco Baskicko a Rioja uvedly, že plánují financování z vlastních zdrojů. Španělský ministr zemědělství oznámil nová podpůrná opatření pro vinařský sektor: vinaři, kteří dosud nevyužili povolení k výsadbě v důsledku sucha, nebudou penalizováni a v rámci odvětvové konference o zemědělství byly rovněž oznámeny rozpočty na restrukturalizaci a přeměnu vinic. Kromě toho Kastilie la Mancha, největší vinařský region na světě, který představuje polovinu španělské produkce, získal státní podporu ve výši 43 milionů eur, což představuje 53 % celkové částky rozdělované ve Španělsku v roce 2023.

Ambiciózní cíle pro dekarbonizaci burgundských vín

Bureau interprofessionnel des vins de Bourgogne (BIVB) představil svůj akční plán na snížení emisí skleníkových plynů v burgundské vinařské oblasti. Meziprofesní organizace určila devět témat a jejich váhu v uhlíkové stopě odvětví: obaly (30 % uhlíkové stopy); nákladní doprava (13 %); mobilita (26 %); vinařství (5 %); vinohradnictví (11 %); odpady (<1 %); sekvestrace; imobilizace; průřezová opatření. Například snížení hmotnosti lahví v celém Burgundsku by mohlo ušetřit až 19 000 tun ekvivalentu CO2 ročně. Za dosažitelný cíl BIVB považuje snížení emisí o 60 % do roku 2035.

Spojené království: Výsadba vinic jako faktor odolnosti vůči změně klimatu

Jeden z předních britských producentů vína vyzval britské zemědělce, aby si osvojili pěstování révy vinné jako způsob diverzifikace zemědělských činností, zvýšení odolnosti a uspokojení poptávky v tomto odvětví v době, kdy se britské zemědělství v příštích letech v důsledku klimatických změn radikálně změní. Údaje národního sdružení vinařů Wine GB ukazují, že v posledních letech došlo k 70% nárůstu plochy vinic (přes 4 000 hektarů).

Švédsko: Zavedení hmotnostního limitu pro lahve

Od března 2024 zavede švédský alkoholový monopol plán na snížení hmotnosti skleněných lahví (pro 75cl: 750 gramů pro tichá vína a 950 gramů pro šumivá vína). S cílem podpořit používání lehčích obalů zavede Švédsko uhlíkovou kvótu pro jednorázové skleněné lahve přesahující maximální povolenou hmotnost, která se bude postupně snižovat. To by mohlo mít dopad na italská vína, která mají na švédském trhu 25% podíl, ale jejichž výrobci se zdráhají snížit hmotnost svých lahví. Podle studie provedené společností Donne Del Vino je tenká skleněná láhev v Itálii spojována s nekvalitním vínem kvůli zažitým představám. Tato asociace je v myslích spotřebitelů tak silná, že výrobci, kteří snižují hmotnost svých lahví, o tom nekomunikují. Naopak lahve na prémiová vína jsou těžší, aby odrážely kvalitu, kterou italští spotřebitelé vnímají.

Alternativní obaly – přehled trhu

Výroba a přeprava skla tvoří významnou část uhlíkové stopy spojené se světem vína. V této souvislosti se obchodní zpráva ProWein 2022 zaměřila na alternativní obaly, které jsou lehčí než sklo, jako jsou bag-in-box a plechovky. Na základě názorů více než 2 500 odborníků z 16 různých zemí zpráva rozlišuje tři skupiny zemí, z nichž každá má vlastní vizi těchto nových typů obalů:

- skupina inovátorů, kterou tvoří skandinávské země, Velká Británie a Kanada, kde 75 % až 100 % maloobchodníků tvrdí, že jsou připraveni podporovat alternativní obaly. Tyto země již řadu let realizují národní programy snižování množství obalů, obyvatelstvo má mimořádně pozitivní vztah k udržitelnosti a víno (s výjimkou Velké Británie) mohou distribuovat pouze monopoly sledující cíle, jako je ochrana spotřebitele a udržitelnost. V Kanadě je trh s BiB na vzestupu, stejně jako trh s plechovkami.
- „střední“ skupina (Francie, Španělsko, Spojené státy, Belgie a Portugalsko), kde pouze 55 % až 75 % maloobchodníků tvrdí, že jsou připraveni podporovat alternativní obaly. V této skupině je BiB referenčním formátem, následovaný plechovkami. Kromě toho je v Portugalsku silně rozšířeno používání PET, stejně jako ve Spojených státech používání sudů.
- skupina „opozdilců“ (Německo, Rakousko, Švýcarsko, Nizozemsko a Itálie), kde je podíl nižší než 55 %. Maloobchodníci v německy mluvících zemích jsou historicky spjati se skleněnou lahví a hlavní alternativou zůstává bag-in-box, zatímco v Itálii a Nizozemsku roste zájem o plechovky.

Francie: obavy z plánů na rozšíření opakovaného použití skleněných lahví

Asociace francouzských vinařů (Association des Vignerons de France) vyjádřila své znepokojení nad plánem Francie zavést do dvou let povinnou zálohu na lahve. Upozorňuje také na riziko kontraproduktivních účinků a požaduje zveřejnění studie ekonomických a environmentálních dopadů před zavedením systému v celé zemi.

AREV/AYNARD, 17. 7. 2023/JS

Doplňující studie Evropské komise k nařízení o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin (SUR): Evropské vinařství vyjadřuje obavy o svou budoucnost

5. července 2023 – Poté, co Evropská komise zveřejnila „dodatečnou studii“ ▸

k nařízení o SUR, vyjadřuje evropské vinařské odvětví hluboké obavy o jeho budoucnost. Evropští vinaři sdílejí celkový cíl Evropské komise (EK) snížit používání nejnebezpečnějších přípravků na ochranu rostlin. Již mnoho let se snaží o dosažení tohoto cíle prostřednictvím inovací a vývojem svých postupů, aby zachovali kvalitu svých vín a zároveň řešili výzvy udržitelnosti, které jsou založeny na třech vzájemně závislých pilířích: ekonomickém, environmentálním a sociálním.

Evropská unie je předním světovým producentem vína a představuje 45 % světové plochy vinic. Toto odvětví s vysokou přidanou hodnotou významně přispívá k životaschopnosti mnoha evropských regionů, kde by bez vinic prakticky neexistovala hospodářská činnost. Jako vedoucí zemědělsko-potravinářské odvětví z hlediska vývozu hraje také pozitivní roli v obchodní bilanci EU.

Evropské vinařství je jedinečné a vyznačuje se chráněnými označeními původu a zeměpisnými označeními, která utvářejí území a krajinu a nelze je přemístit. Četné vinice využívají ochranných opatření na místní, regionální, národní a někdy i mezinárodní úrovni prostřednictvím UNESCO. Vinice nabízejí rozmanitou krajinu a ekosystémy, které jsou útočištěm široké škály živých druhů. Tyto potenciály biologické rozmanitosti by měly být i nadále chráněny.

Výrobci se plně angažují v ekologické transformaci, o čemž svědčí stále častější používání environmentálních certifikací, ekologizace vinic, zavádění agroenvironmentálních ustanovení do specifikací produktů nebo odvětvových plánů, výzkum odolných odrůd a rozvoj ekologického vinohradnictví.

Tuto cestu k větší udržitelnosti však lze posílit pouze tehdy, pokud jsou stanovené cíle dosažitelné. K dosažení tohoto cíle jsou nezbytné účinné alternativy k fytofarmaceutickým přípravkům na podporu révy vinné při udržitelném přechodu, který zohledňuje životaschopnost rostlin a čas potřebný pro výzkum. Navzdory desetiletím výzkumu a experimentů stále neexistují účinná řešení regulace houbových chorob, jako je plíseň a padlí révy. Réva vinná nemá přirozenou odolnost vůči těmto chorobám a v letech s vysokým tlakem může během několika dnů bez použití ochranných prostředků přijít o 100 % hroznů. Přestože probíhají pokusy s odolnými odrůdami, které splňují normy kvality a respektují organoleptické vlastnosti vín, jedná se o dlouhodobý proces, protože přizpůsobení a ověření těchto přístupů, které jsou výsledkem dlouhých výzkumných procesů, vyžaduje čas.

Kromě toho je třeba zachovat konkurenceschopnost vinařů, a zejména malých a středních podniků, aby bylo možné podpořit jejich úsilí o udržitelnost. Tato rovnováha by mohla být ohrožena v důsledku očekávaného poklesu produkce v krátkém období a bez alternativního technického řešení.

V této souvislosti je legislativní návrh Evropské komise pro vinařství nereálný, pokud nezpochybní budoucnost tohoto odvětví v EU. Zdá se však, že právě toto rozhodnutí chce Evropská komise bezvýhradně učinit.

Výsledky, na které upozorňuje doplňková studie EK o dopadu přípravků na ochranu rostlin, jsou hluboce znepokojivé. Odhady uvádějí odhadovaný pokles produkce hroznů ve Francii o -28 %, v Itálii o -20 % a ve Španělsku o -18 %. Tato alarmující čísla neberou v úvahu dopad klimatických rizik (krupobití, mráz, sucho atd.), která se pravidelně projevují na evropské produkci vína.

V dnes zveřejněné dodatečné analýze Evropská komise vysvětluje, že to nepředstavuje zásadní problém, a tvrdí, že hrozny, a tedy ani víno, nejsou pro evropskou potravinovou bezpečnost zásadní plodinou. Je však nezbytné zhodnotit zásadní hospodářský a sociální přínos vinařství v mnoha regionech EU, jakož i kulturní dědictví, které réva vinná a víno představují pro producentské členské státy. Bez vinic by mnohé evropské regiony přišly o tvorbu bohatství, pracovních míst a cestovního ruchu, což by v důsledku výrazně ovlivnilo rozvoj venkova a těchto území.

Přístup, který vyplývá ze závěrů analýzy Komise, je pro budoucnost odvětví znepokojivý a naznačuje naprostý nedostatek ohledu na to, co evropské vinařství představuje. Dialog s příslušnými zúčastněnými stranami by měl být prioritou na podporu přechodu.

Evropské vinařské odvětví se chce stát aktérem ekologické transformace, která musí probíhat udržitelným způsobem, aniž by byla obětována budoucnost tohoto odvětví a evropských vinařských oblastí ve prospěch konkurentů ze třetích zemí, kteří nedodržují stejná hygienická pravidla. Proto je pro evropské rozhodovací orgány zásadní vypracovat realistický akční plán, který zohlední čas potřebný k nalezení a zavedení účinných alternativních řešení k používání přípravků na ochranu rostlin.

Zpráva byla zpracována jménem těchto organizací:

AREV, Sdružení evropských vinařských regionů (http://www.arev.org), které vzniklo před 34 lety, sídlí v Bruselu a má přibližně padesát evropských členských regionů, které jsou zastoupeny dvojí základnou: volenými regionálními politiky a zástupci vinařských profesních organizací. Tento model dává AREV jedinečnou statutární a historickou legitimitu.

CEVI, Evropská konfederace nezávislých vinařů (www.cevi-eciw.eu), je jedinou organizací zastupující a hájící zájmy nezávislých vinařů na evropské úrovni. CEVI dnes čítá 12 000 členů z 12 různých států. Nezávislí vinaři jsou podnikatelé stojící v čele mikro/malého podniku, často rodinné firmy. Vyrábějí vše od vinice až po láhev, což znamená, že vyrábějí a prodávají svá vína přímo spotřebiteli.

Copa a Cogeca jsou jednotným hlasem zemědělců a zemědělských družstev v EU. Copa zastupuje více než 22 milionů zemědělců a jejich rodin, zatímco Cogeca zastupuje zájmy 22 000 zemědělských družstev.

EFOW, Evropská federace vín s chráněným označením původu (www.efow.eu), je organizace zastupující vína s chráněným označením původu a chráněným zeměpisným označením vůči evropským institucím. Jejím posláním je jako hlas původních vín chránit a prosazovat koncept zeměpisného označení ve všech oblastech politiky.

TISKOVÁ ZPRÁVA/COPA-COGECA/6. 7. 2023/JS

Evropská komise zveřejnila dodatečnou studii o dopadu implementace pravidel pro udržitelné používání pesticidů (SUR)

Evropská komise zveřejnila dne 06/07/2023 dodatečnou studii o dopadu implementace pravidel pro udržitelné používání pesticidů (SUR) na potravinové zabezpečení. K předložení doplňkové studie vyzvala Evropskou komisi Rada EU během českého předsednictví. Podle Evropské komise bude v časovém rámci cílů SUR pro redukci pesticidů k dispozici dostatek nástrojů, aby bylo dosaženo požadovaného snížení používání chemických pesticidů a rizik, aniž by to mělo nepřijatelné důsledky na po-

travinové zabezpečení nebo dostupnost potravin. Případné nesplnění cílů v oblasti redukce pesticidů bude mít naopak podle Komise dlouhodobé a potenciálně nevratné dopady na potravinové zabezpečení EU v budoucnosti. Evropská komise uvádí, že členské státy už dosáhly významného pokroku při plnění těchto cílů – používání přípravků na ochranu rostlin a rizika s nimi spojená se snížila o 33 % ve srovnání s obdobím 2015-2017, u nejnebezpečnějších pesticidů došlo k poklesu o 21 %. Komise přesto uvádí, že je ale potřeba vykonat více práce v oblasti redukce pesticidů. Komise v doplňkové studii uznává riziko zvýšené administrativní zátěže, nabízí ale řešení na snížení nákladů pro malé a střední podniky.

WWW.FOODNET.CZ, 14. 7. 2023

AREV k návrhu NGT ze strany Evropské komise a dodatečné studii k SUR

BRUSEL, 6. 7. 2023. V souvislosti s dnešním přijetím balíčku o udržitelném využívání klíčových přírodních zdrojů vítá AREV návrh Evropské komise o NGT, který otevírá cestu k inovacím a dynamice výzkumu v zemědělském sektoru. Tento dobrý návrh však neměla zastínit slabá dodatečná studie dopadů k návrhu nařízení o udržitelném používání pesticidů, která je obsáhlá a málo obsahově náročná, pro odvětví vína ji lze hodnotit jako nepodstatnou.

Návrh NGT otevírá mnoho možností pro výzkumná střediska, malé a střední podniky, které budou moci - díky snížení byrokracie - vyvíjet nové odrůdy rostlin, jež budou splňovat požadavky na větší udržitelnost, odolnost vůči chorobám a nižší používání vstupů. Poznamenáváme, že oproti verzi, která byla v minulých dnech v oběhu, se Evropská komise rozhodla zrušit omezení pro NGT tolerantní k herbicidům. Ačkoli politický bod byl jasný a odrážel chyby, kterých se v minulosti dopustily GMO, mohl představovat diskriminaci bez právního základu. Aby se tomu předešlo, bylo v návrhu zavedeno omezení týkající se rostlinného reprodukčního materiálu pro všechny (nejen u NGT) odrůdy tolerantní k herbicidům, které budou muset splňovat určité podmínky (např. střídání plodin), jež Komise lépe specifikuje v aktu v přenesené pravomoci, aby se zabránilo zvýšenému používání herbicidů.

Litujeme, že ekologická produkce nebude moci využívat výhod NGT a jejich potenciální pomoci pro udržitelnější zemědělství. Byla by to pozitivní možnost pro odvětví, které dosáhlo svého vrcholu a je pro něj obtížné se dále rozšiřovat, jak Komise zamýšlela.

Přestože hodnotíme návrh Komise jako celek pozitivně, rádi bychom zdůraznili, že k širokému a rozhodujícímu využití těchto technik v řádném termínu máme ještě daleko, jednak proto, že schválení nařízení potrvá nejméně 2-3 roky (i s ohledem na přestávku na evropské volby), a jednak proto, že ať už nebyl výzkum zahájen v předstihu před přípravou nařízení EU, vytvoření NGT odrůdy pro druh, jehož genom je znám, trvá více než 5 let.

V rozporu s tím, co naznačuje místopředseda Timmermans, tedy nelze tento důležitý legislativní rámec pro NGT použít jako vyjednávací nástroj k tomu, aby byla schválena nařízení, jako je nařízení o udržitelném používání pesticidů (SUR), která mají mnoho problémů.

Připomínáme, že právě dnes Komise zveřejnila svou odpověď na žádost Rady ze dne 19. prosince 2022 o vypracování dodatečné studie dopadů k návrhu nařízení o udržitelném používání pesticidů. Dokument, který si činí nárok na seriózност především kvůli svému rozsahu (220 stran), lze ve skutečnosti snadno shrnout: Komise nepředkládá žádné nové studie a neprovedla žádnou dodatečnou kvantitativní analýzu. Pouze bagatelizuje všechny prestižní studie, které poukazují na pokles produktivity v důsledku návrhů Komise.

Při absenci seriózního vědeckého přístupu se Evropská komise spokojuje s tvrzením, že její legislativní návrhy týkající se pesticidů nebudou představovat žádný problém ani z hlediska bezpečnosti potravin, ani z hlediska snížení produkce díky rozšíření ekologické produkce, díky omezení pesticidů na nezemědělské půdě a díky NGT, tedy technikám, které jsou velmi užitečné, ale které, jak jsme uvedli, nebudou v dohledné době k dispozici.

Nejzáhadnějším tvrzením v této studii je však to, že Evropská komise uznává, že je pravda, že dojde k poklesu produktivity, ale bude to hlavně u těch výrob, jako jsou hrozny (a tedy víno), rajčata a chmel, které nemají dopad na potravinovou bezpečnost.

Pokud dojde ke ztrátě příjmů, budou podle Komise zemědělci schopni pokrýt náklady z podpory SZP (opět!). Tato prohlášení jsou velmi neuctivá k zemědělskému odvětví, které je již léta žádáno, aby se více orientovalo na trh i na životní prostředí, přičemž rozpočet SZP se v průběhu let značně zmenšil a dnes v důsledku inflace ztrácí ještě více ze své hodnoty.

TISKOVÁ ZPRÁVA AREV/JS

Různé reakce na schválení NGT

Komisař EU pro klima Frans Timmermans představil 5. července návrh Komise na nové nařízení o povolování nových genomických technik (NGT). Oproti původnímu konceptu již není tolerance rostlin k herbicidům začleněna jako vylučující kritérium pro zjednodušené povolení. Ekologické produkty by sice nadále nesměly být produkovány z rostlin získaných pomocí NGT, ale zvláštní označování produktů z NGT by mohlo být vypuštěno. Zastřešující organizace evropských vinařských regionů AREV naopak iniciativu Komise uvítala. Otevírá četné možnosti pro výzkum i pro malé a střední podniky. Vyjadřuje politování nad tím, že ekologická produkce stále nemůže používat NGT a nemůže využívat tento nástroj udržitelného zemědělství.

Reakce na návrh Komise jsou velmi smíšené. Německý svaz Raiffeisen (DRV) iniciativu vítá: „Evropská komise chce uvolnit cestu rostlinám, které jsou vytvořeny moderními metodami editace genomu. Je to milník v evropské zemědělské politice a dobrý den pro Evropu," uvedl v tiskové zprávě výkonný ředitel DRV Dr. Henning Ehlers. Rostliny jsou důležitým příspěvkem k dosažení cílů udržitelnosti v rámci evropské Zelené dohody. Potenciál lze spatřovat v odolnosti vůči klimatickým stresům, jako je horko a sucho, vyšších výnosech a optimalizovaném složení živin. Ehlers očekává, že německá vláda v tomto podpoří Evropu. Spolkové ministerstvo pro výživu a zemědělství toto očekávání naplňuje jen v omezené míře. Ministr Cem Özdemir byl k plánům Evropské komise kritičtější: „Při regulaci NGT je zásadní, aby v centru návrhu byly zájmy spotřebitelů i zemědělství. V současném návrhu to není dostatečně zohledněno, zejména pokud jde o patentování. Problémy s patentováním rostlin je třeba řešit, a ne je ještě prohlubovat. Nesmí docházet k zavádění biopatentů zadními vrátky, což by ▸

bylo na úkor malých a středních šlechtitelských podniků.

Společnost Ecovin návrh odmítá. Stále je potřeba povinné označování všech GMO a svoboda volby pro spotřebitele a výrobce. I když je zavádění genetických manipulací u révy vinné révy méně pravděpodobné než u jednoletých rostlin, týká se to i vinařství, např. prostřednictvím greeningu nebo geneticky modifikovaných kvasinek, které již existují. Ecovin proto podporuje stanoviska ekologických svazů BÖLW a IFOAM. BÖLW: „Komise EU si nechává diktovat směr od lobby genetického inženýrství, a ignoruje tak přání spotřebitelů i potřeby šlechtitelů, zemědělských podniků a podniků v oblasti zpracování a obchodu. Svévolné zrušení jakéhokoli hodnocení rizik u většiny geneticky modifikovaných rostlin je v rozporu s vědou a principem předběžné opatrnosti jako hlavním stavebním kamenem evropského práva na ochranu životního prostředí a spotřebitelů.“ Ačkoli by podle návrhu zůstaly GMO v ekologickém zemědělství vyloučeny, odvětví ekologického zemědělství by to ovlivnilo. Protože však Komise chce zrušit povinnost důsledně označovat geneticky manipulované rostliny a produkty od šlechtění až po konečný produkt, přenáší vysoké náklady na prevenci kontaminace GMO zcela na sektor ekologického zemědělství a potravinářství.

WEINWIRTSCHAFT/6. 7. 2023/JS

Nově schválené PIWI odrůdy ve vinařských regionech Evropy

V Úředním věstníku EU C 222 ze dne 26. 6. 2023 vyšlo schválení nové (PIWI) odrůdy pro CHOP „Champagne“. Mezi hlavní odrůdy byla k dosavadním sedmi přidána odrůda Voltis (nová francouzská PIWI-odrůda). Povolený maximální výnos hroznů činí 15,5 t/ha.

V Úředním věstníku EU C 222 ze dne 26. 6. 2023 vyšlo oznámení o vzniku nového německého CHZO „Großräschener See“. Pěstovanými odrůdami jsou PIWI-odrůdy Solaris, Cabernet blanc, Johanniter a Pinotin. CHZO se nachází v Braniborsku u jezera Großräschen, nedaleko hranic se Saskem a poblíž Polska. Maximální výnos je stanoven na 90 hl/ha.

V Úředním věstníku EU C 230 ze dne 30. 6. 2023 vyšlo schválení nových (PIWI) odrůd pro CHZO „Pays d'Hérault“ (okolí Montpellier). Bylo zařazeno celkem 17 nových PIWI-odrůd a vyřazeno 18 už nepoužívaných starých odrůd. Nově schválené PIWI-odrůdy: Artaban N, Bronner B, Cabernet blanc B, Cabernet Cortis N, Floreal B, Johanniter B, Monarch N, Muscaris B, Pinotin N, Prior N, Saphira B, Sauvignac B, Solaris B, Soreli B, Souvigner gris B, Vidoc N a Voltis B.

JIŘÍ SEDLO, 18. 7. 2023

Ekologicky obdělávaná půda a vinice v Německu

Podle údajů Spolkového ministerstva pro výživu a zemědělství (BMEL) přešlo v loňském roce na ekologické zemědělství 605 zemědělských podniků, čímž pokračoval trend přechodu na ekologické zemědělství, i když pomalejším tempem než v předchozím roce. V roce 2022 hospodařilo v Německu ekologicky celkem 36 912 zemědělských podniků, což je 14,2 % všech zemědělských podniků v Německu. Ekologicky obhospodařovaná půda se v roce 2022 zvýšila o 57 611 hektarů na 1 859 842 hektarů, což představovalo 11,2 % celkové zemědělské půdy Německa.

Údaje o pěstovaných plodinách BMEL nezveřejňuje. Podle odhadů Spolkového statistického úřadu z roku 2022 tvořily většinu ekologicky obhospodařované plochy travní porosty, následované ornou půdou. Zelenina a ovoce mají jen okrajový podíl, stejně jako vinice, jejichž rozloha se pro rok 2022 odhaduje na 11 276 ha, což představuje 0,69 % ekologicky obdělávané půdy Německa.

DDW/19. 7. 2023/JS

EFSA a glyfosát

Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) zveřejnil dne 06/07/2023 dlouho očekávané stanovisko k hodnocení bezpečnosti glyfosátu. Licence povolující používání této látky v EU měla vypršet dne 15/12/2022, stanovisko EFSA ale nebylo včas hotové, a proto byla licence prodloužena o jeden rok do 15/12/2023. Úřad EFSA stanovisko vydal v uplynulém týdnu, kompletní zpráva má několik tisíc stran. Přestože některé otázky týkající se bezpečnosti glyfosátu nemohl EFSA dokončit (například posouzení jedné z nečistot v glyfosátu nebo posouzení rizik pro vodní rostliny), přičemž rizika spojená s použitím glyfosátu jsou podle autorů studie komplexní a závisí na mnoha faktorech, neshledal EFSA žádná kritická rizika spojena s používáním glyfosátu. Jeho použití v zemědělství by tedy podle závěrů Úřadu mělo být bezpečné. Závěry a podkladové dokumenty týkající se hodnocení a posouzení rizik budou na stránkách EFSA zveřejněny do konce měsíce července, kompletní podkladová dokumentace pak bude zveřejněna v druhé polovině roku 2023 (mezi koncem srpna a polovinou října). Členské státy budou o prodloužení licence vyjednávat v druhé polovině roku 2023.

Rozhořčení nad závěry EFSA už vyjádřily environmentální nevládní organizace, které výsledek hodnocení označily za šokující. Naopak největší evropská zemědělská organizace Copa – Cogeca výsledek EFSA uvítala a vyzvala členské státy, aby se v rámci rozhodování o prodloužení licence závěry EFSA řídily.

WWW.FOODNET.CZ, 14. 7. 2023

Glyfosát: Žádné závažné problémové oblasti, ale prozatím nedostatky v předložených údajích

Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) zveřejnil své hodnocení glyfosátu. Podle jeho názoru neexistují žádné důvody, které by hovořily proti dalšímu povolení glyfosátu. Ve svém odborném přezkoumání hodnocení rizik účinné látky glyfosát neidentifikoval žádné kritické problémové oblasti, které by vzbuzovaly obavy, pokud jde o riziko, které představuje pro lidi, zvířata nebo životní prostředí, uvádí se v prohlášení úřadu. Úřad EFSA vysvětluje, že problém je definován jako kritický, pokud se týká všech navrhovaných použití hodnocené účinné látky (tedy např. použití před setím, po sklizni atd.), a brání tak schválení nebo jeho obnovení.

Pokud jde o ekotoxikologii, soubor údajů umožnil konzervativní přístup k hodnocení rizik, v jehož rámci bylo identifikováno vysoké dlouhodobé riziko pro savce u 12 z 23 navrhovaných použití glyfosátu, uvedl úřad EFSA. EFSA však stále vidí mezery v údajích, které ve svých závěrech uvádí jako otázky. Jako „dosud neuzavřené“ uvádí hodnocení jedné z nečistot v glyfosátu, hodnocení dietárního rizika pro spotřebitele a hodnocení rizik pro vodní ▸

rostliny, jako „otevřené“ mimo jiné nedostatek informací o toxicitě jedné ze složek pesticidního přípravku na bázi glyfosátu předloženého k hodnocení; tyto informace by byly potřebné k dokončení hodnocení rizik přípravku pro reprezentativní použití. EFSA považuje za otevřenou také otázku rizik ve vztahu k biologické rozmanitosti. Ta jsou podle odborníků v souvislosti s reprezentativním použitím glyfosátu složitá a závislá na několika faktorech. Kromě toho podle EFSA chybí harmonizované metodiky a dohodnutá specifická ochranná opatření. Celkově dostupné informace neumožňují vyvodit jasné závěry ohledně tohoto aspektu hodnocení rizik. Stále otevřené jsou také aspekty neurotoxicity a možných účinků na mikrobiom.

Závěry EFSA z hodnocení rizik glyfosátu byly zaslány Evropské komisi a členským státům a slouží jako podklad pro rozhodnutí, zda glyfosát zůstane na seznamu povolených účinných látek na ochranu rostlin v EU. Glyfosát je v současné době v EU povolen k používání do 15. prosince 2023. Pokud EU prodlouží povolení glyfosátu, nebude to pro Německo mít význam. Spolkový ministr zemědělství Cem Özdemir oznámil, že Německo se bude držet zákazu používání glyfosátu od roku 2024.

DDW/7. 7. 2023/JS

Belgie přijala královský dekret, ve kterém zakázala místním výrobcům dodávat pesticidy, které jsou zakázané k použití v Evropské Unii, do třetích zemí

Podobná pravidla zavedla v roce 2022 i Francie. Podle Maureane Colsonové, mluvčí ministerstva pro životní prostředí, je zákaz nutný z etických důvodů, ale i s ohledem na snahu o zabránění dvojího metru. Látky zakázané na evropském trhu s sebou podle ní nesou ekologická a zdravotní rizika i v jiných zemích mimo Evropskou Unii. Mezi látky, na které se zákaz vývozu vztahuje, bude patřit například insekticid chlorpyrifos či fungicid chlorothalonil.

WWW.FOODNET.CZ, 14. 7. 2023

NGT

Evropská komise předložila dne 05/07/2023 balíček legislativních návrhů spadajících pod Evropskou zelenou dohodu. Jednou z částí balíčku je i návrh právního předpisu EU týkající se nových genomických technik. Zemědělci a šlechtitelé potřebují podle Evropské komise přístup k nejnovějším inovacím, nové technologie mohou podle Komise pomoci zvýšit odolnost zemědělství i zalesněné půdy a chránit úrodu před dopady změny klimatu či úbytku biodiverzity. Nový návrh má za cíl usnadnit využívání nových genomických technik při šlechtění rostlin, čímž by mělo být usnadněno šlechtění rostlin odolných vůči klimatu, mohlo by dojít ke snížení používání chemických pesticidů a zajištění dostupnosti udržitelnějších, vysoce kvalitních a rozmanitějších osiv.

Evropská komise v návrhu rozlišuje mezi dvěma skupinami nových genomických technik – kategorií NGT1 a NGT2. Kategorie NGT1 by se měla vztahovat na rostliny získané cílenou mutagenezí nebo cisgenezí, které se mohou vyskytovat i přirozeně nebo mohou být vyrobeny konvenčním šlechtěním. S touto kategorií rostlin by se mělo zacházet jako s konvenčními rostlinami a nevyžadovaly by žádná další povolení pro vstup na trh EU, vyžadováno by mělo být pouze oznámení. Zřízen by měl být registr transparentnosti. Povinné by nemělo být ani zvláštní označování. Kategorie rostlin NGT2, tedy kategorie se složitějšími změnami v rámci cisgeneze a mutageneze, by měla podle návrhu spadat pod právní předpisy vztahující se na GMO, tyto rostliny by tedy procházely schvalovacím procesem EU. Hodnocení rizik by mělo být upraveno tak, aby zohledňovalo odlišné rizikové profily, zavedena by měla být opatření, která by motivovala k pěstování rostlinných produktů, které by mohly přispět k udržitelnému zemědělsko-potravinářskému systému. Zachována by byla sledovatelnost produktů i označování. Označování GMO by mohlo dobrovolně být doplněno informacemi i o účelu genetické modifikace, například posílení udržitelnosti rostlin. Na rozdíl od GMO by ale členské státy neměly moci u těchto rostlin omezit jejich pěstování nebo uvádění do oběhu na trhu. Obě kategorie rostlin, jak NGT1, tak NGT2, by měly být v ekologické produkci zakázány, a aby to bylo možné, mělo by být povinné uvádět použití NGT při označování osiv.

Zemědělci by podle Komise měli mít prospěch z širšího výběru plodin, které splňují potřeby tohoto odvětví, jako je odolnost vůči klimatu a škůdcům, vyšší výnosy a nižší spotřeba hnojiv a pesticidů; spotřebitelé by pak měli mít rozmanitější výběr chutnějších a výživnějších potravin, které by podle Komise obsahovaly méně látek vyvolávajících alergie, a zároveň by mohli kupovat výrobky, které přispívají k udržitelnosti. Výhody pro výrobce a prodejce by podle Komise měly spočívat v šetření přírodních zdrojů, nižších emisích při přepravě potravin a údajně snadnějším zpracování.

Cílem návrhu je ale i snížit byrokracii pro společnosti a malé a střední podniky. V praxi navrhovaný právní předpis podle Komise sníží složitost, dobu trvání a náklady na žádosti o povolení. Rovněž eliminuje téměř všechny náklady na nové genomické techniky, které podléhají přezkumnému řízení.

Návrh Komise ale zatím neřeší otázku patentovatelnosti rostlin získaných těmito novými metodami, práva duševního vlastnictví k osivům a šlechtění jsou proto podle environmentálních i zemědělských nevládních organizací spornou otázkou návrhu – mohou podle nich zhoršit situaci malých producentů, ale i omezit přístup zemědělců k osivům. Evropská komise se podle vyjádření zástupců bude otázkou patentovatelnosti zabývat nejdříve v roce 2026 během přezkumu pravidel. Návrh už zkritizovalo i Rakousko, které se obává, že by nová pravidla mohla ohrozit odvětví ekologického zemí. Rakousko by proto podle dosavadních informací mohlo být jednou z mála členských zemí EU, která bude proti návrhu Komise během jednání Rady vystupovat.

WWW.FOODNET.CZ, 14. 7. 2023

AREV: NGT

„Itálie si nemůže dovolit zůstat pozadu“: Zelená pro polní pokusy s rostlinami modifikovanými pomocí CRISPR otevírá cestu k řadě vylepšených plodin

V červnu schválil senátní zemědělský výbor pozměňovací návrh, který povoluje polní zkoušky technologií cíleného šlechtění v Itálii. To zemi umožní vylepšit některé plodiny, zejména révu vinnou, která nese plnou tíhu klimatických změn. V celosvětovém měřítku země postupně schvalují testování a prodej těchto produktů: například na americkém trhu bude brzy k dostání „superpotravinový“ salát odvozený od technologií CRISPR.

Norská komise pro genetiku vede kampaň za to, aby editace genů byla re-

gulována podobně jako konvenční potraviny

Výbor pro genové technologie nedávno doporučil norské vládě, aby zmírnila předpisy týkající se nových technik šlechtění. Zpráva vypracovaná výborem naznačuje, že je riskantnější zachovat tak přísné předpisy než je zmírnit, a zdůrazňuje skutečnost, že současná klasifikace NGT v EU jako geneticky modifikovaných organismů (GMO) je založena na právní definici, která nebere v úvahu nové techniky šlechtění, jako je editace genů. Zpráva navrhuje předpisy, které rozlišují mezi GMO a NGT, a to podle přístupu přijatého ve Spojeném království a dalších zemích. Zpráva rovněž doporučuje rámec pro hodnocení rizik a podmíněné schválení produktů, které uspokojují významné neuspokojené potřeby. Vyslovuje se proti označování geneticky modifikovaných produktů jako GMO, neboť se domnívá, že by to mohlo uvádět spotřebitele v omyl a bránit inovacím. Na druhou stranu podporuje požadavky na sledovatelnost geneticky modifikovaných produktů.

Francie – Poradní orgán ponechává otevřené dveře novým předpisům pro NGT

Francouzská premiérka Elisabeth Borneová zadala poradnímu orgánu CESE (Conseil économique social et environnemental) vypracování studie o NGT, která se zabývá společenskými očekáváními a výzvami spojenými s novými genomickými technikami v rámci následujících tří aspektů:

- hodnocení a řízení rizik;
- označování a sledovatelnost;
- zahrnutí kritérií udržitelnosti do předpisů.

Zpráva navrhuje, aby finanční pobídky byly poskytovány pouze v případě, že vyvinuté NGT budou udržitelné.

Kanada: Nový rámec pro regulaci NGT

Pozornost kanadské vlády se přesunula od geneticky modifikovaných potravin k osivu získanému z NGT. Kanadská agentura pro kontrolu potravin (CFIA) aktualizovala svůj dokument s pokyny pro geneticky modifikované rostliny, v němž upřesňuje, které rostliny vyžadují povolení k uvolnění, a povoluje používání NGT. Vláda zřídila řídící výbor a databázi, aby zajistila transparentnost.

USA: Agentura EPA uděluje výjimku pouze změnám v pohlavně kompatibilní rostlině

Nový požadavek agentury EPA na testování bezpečnosti geneticky modifikovaných plodin upravuje rozhodnutí amerického ministerstva zemědělství, že tyto plodiny jsou identické s těmi, které se vyskytují v přírodě. Zatímco dříve USDA vyňalo NGT z kontroly, EPA nyní zaujímá přísnější postoj a požaduje, aby vývojáři předkládali údaje o bezpečnosti těchto plodin, přičemž z tohoto procesu vyjímá pouze ty modifikace, které již existují v pohlavně kompatibilní rostlině. Toto rozhodnutí vyvolalo smíšené reakce, někteří odborníci dohled EPA chválí, zatímco jiní se obávají, že potlačí inovace a zvýší náklady na regulaci.

Novozélandská Národní strana vyzývá ke zrušení zákazu NGT a GMO

Národní strana vyzývá ke zrušení současného zákazu genových úprav a genetických modifikací. Současné předpisy o úpravě genů a geneticky modifikovaných organismech (GMO) kladou značné překážky zemědělským podnikům, které produkují geneticky upravené plodiny, hospodářská zvířata nebo trávu. Tento účinný zákaz platí již více než 20 let a při poslední revizi právních předpisů v roce.

Zatím neschválený gen CRISPR by mohl potlačit octomilky

Výzkumníci ze Státní univerzity v Severní Karolíně vyvinuli genetický systém založený na CRISPR/Cas9, který by mohl potlačit populace octomilek Drosophila suzukii, které způsobují vážné poškození ovoce s měkkou slupkou, včetně hroznů révy vinné. Systém se zaměřuje na specifický gen D. suzukii zvaný doubleex, který je klíčový pro pohlavní vývoj mušek. V pokusech vědci dosáhli sterility samiček narušením genu doubleex, čímž samičkám zabránili klást vajíčka. Vědci se domnívají, že by se tato genetická strategie mohla uplatnit i u jiných škůdců; předchozí studie provedené stejnými výzkumníky ukázaly, že potlačení populace D. suzukii pomocí výhradně samčího kmene bylo úspěšné a že podobný přístup snížil laboratorní populace mouchy rodu Cochliomyia.

Vyvíjené geneticky upravené avokádo by mohlo zabránit rychlému hnědnutí a snížit plýtvání potravinami

Biotechnologické společnosti Green Venus, která se specializuje na genetické inženýrství pro udržitelné zemědělství, se podařilo upravit geny avokáda pomocí technologie CRISPR. Nové avokádo bude odolnější vůči hnědnutí, což prodlouží jeho trvanlivost a sníží plýtvání potravinami. Analyzují se různé odrůdy a některé nové se již vyvíjejí.

AREV/AYNARD/17. 7. 2023/JS

Koncepce EU pro zdravou půdu

Komise EU zveřejnila návrh právního rámce pro lepší ochranu půdy. Doposud neexistovaly téměř žádné právní základy pro ochranu půdy – na rozdíl od ochrany ovzduší a vody – a proto Parlament EU a další instituce vyzvaly Komisi, aby takový rámec vypracovala. Komise nyní stanovila některá základní pravidla pro udržitelné hospodaření s půdou a sanaci kontaminovaných lokalit, přičemž aplikování opatření ponechala na členských státech. Návrh Komise stanoví pouze určité zásady, kterými by se členské státy měly při definování opatření řídit. Například se požaduje, aby o opatřeních státy rozhodovaly pouze po konzultaci s dotčenými správci půdy (zemědělci atd.). Členským státům se doporučuje, aby svá opatření propojily s národními nebo evropskými podpůrnými programy a vytvořily tak pobídky. Účast zemědělců v těchto podpůrných programech je dobrovolná.

Znečišťovatelé kontaminované půdy - pokud je lze identifikovat - by však měli nést náklady na sanaci půdy. Zemědělcům mají být pravidelně poskytovány údaje a poznatky o stavu jejich půdy. Kromě toho budou mít možnost nechat si (dobrovolně) certifikovat stav své půdy. Komise chce členské státy podpořit finančními prostředky na výzkum, technická řešení, data a sítě. Ty každých pět let budou muset podávat zprávy o tom, jak postupují na cestě k celkovému cíli, kterým je dosažení 100 % zdravé půdy do roku 2050. Podle EU je v současné době 60 % evropských půd považováno za nezdravé. Odhaduje se, že degradace půdy a s ní spojené důsledky již stojí více než 50 miliard eur ročně, protože kromě negativních dopadů na klima a biologickou rozmanitost nezdravé půdy také nedokážou využít svůj výnosový potenciál. Je naléhavě nutné tento trend zvrátit, abychom předešli přírodním katastrofám a suchu, dosáhli cílů v oblasti ochrany klimatu a biologické rozmanitosti a byli schopni produkovat zdravé a bezpečné potraviny.

WEINWIRTSCHAFT/6. 7. 2023/JS

Zdravá půda

Evropská komise předložila dne 05/07/2023 balíček legislativních návrhů spadajících pod Evropskou zelenou dohodu. Jednou z částí balíčku je i návrh právního předpisu EU ke zvýšení hodnoty půdy a jejích zdrojů – monitoring zdraví půdy. Evropská komise na svých stránkách uvádí, že půda v EU je v současné době z 60 až 70 % nezdravá, až 80 % půdy obsahuje rezidua pesticidů. V důsledku eroze se každoročně odplavuje miliarda tun půdy, přičemž náklady spojené s degradací půdy Komise odhaduje na více než 50 miliard EUR ročně. Cílem právního předpisu o monitorování zdraví půdy je dosáhnout v Evropské Unii do roku 2050 zdravé půdy, a to skrze shromažďování údajů o zdraví půdy a jejich zpřístupnění zemědělcům a dalším správcům půdy. Návrh zavádí udržitelné hospodaření s půdou jako normu a řeší situace nepřijatelných zdravotních a environmentálních rizik v důsledku kontaminace půdy. Nezavádí ale žádné právně závazné cíle pro členské státy ani pro zemědělce nebo vlastníky půdy, zaměřuje se přednostně na monitoring. Návrh zavádí harmonizovanou definici zdraví půdy a komplexní a soudržný monitorovací rámec, podporuje udržitelné hospodaření s půdou a sanaci kontaminovaných lokalit. Shromažďování údajů o půdě by měly podpořit inovace i technologická a organizační řešení, zejména pak v zemědělských postupech. To podle Komise pomůže zemědělcům a vlastníkům půdy zavádět nejvhodnější metody ošetřování půdy a pomůže jim zvýšit úrodnost a výnosy a zároveň minimalizovat spotřebu vody a živin. Evropská komise rovněž dává spojnici mezi certifikacemi odstraňování uhlíku a monitoringem zdraví půdy, podle Komise bude možné zemědělce odměňovat za uhlíkové zemědělství, ekosystémové služby, nebo za zvyšování hodnoty zdravé půdy a potravin v ní vyprodukovaných. Členské státy by měly stanovit pozitivní a negativní postupy hospodaření s půdou, na základě vnitrostátních posouzení stavu půdy budou definovat opatření ne regeneraci, která by degradovanou půdu vrátila do zdravého stavu. Tato posouzení by rovněž měla být podkladem pro tvorbu dalších politik, včetně pravidel SZP. Evropská komise v návrhu rovněž požaduje, aby se členské státy zabývaly nepřijatelnými riziky pro lidské zdraví a životní prostředí způsobenými kontaminací půdy, a to v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“. Členské státy budou muset identifikovat, zkoumat, posuzovat a sanovat kontaminované lokality. Evropská komise uvádí, že návrh bude mít na zemědělce pozitivní dopad. Návrh podle vyjádření Komise obsahuje prvky ke zvýšení znalostí a dostupnosti údajů o zdraví půdy, včetně zemědělské půdy, a k zachování nebo zlepšení funkcí půdy, včetně produkce potravin, krmiv a biomasy. Návrh přitom neukládá vlastníkům půdy a správcům půdy, včetně zemědělců, žádné přímé povinnosti.

Největší evropská zemědělská organizace Copa – Cogeca návrh Evropské komise přivítala, zdůraznila ale, že časový harmonogram monitorovacích systémů zůstane racionální a realistický, aby bylo možné vytvořit základy správy monitorování a podávání zpráv a aby zemědělci a správci půdy měli čas na provedení příslušných opatření, která by prokázala odpovídající změny. Copa – Cogeca rovněž zdůrazňuje nutnost jasného rozlišení mezi zdravou a nezdravou půdou a požaduje větší zaměření na řešení problematiky záboru zemědělské půdy, které se Komise podle Copa – Cogeca nevěnuje dostatečně.

WWW.FOODNET.CZ, 14. 7. 2023

Zemědělství bylo vyňato Evropským parlamentem ze zákona o obnově přírody

Po bouřlivé a polarizované debatě, v níž EPP důrazně vyzývala k zamítnutí návrhu, plénum Evropského parlamentu ve středu 12. července zamítnutí zákona o obnově přírody 312 hlasy proti 324 neschválilo. Je to jistě porážka Manfreda Webera a Komise, která viděla Evropský parlament rozdělený; je to však také jasné vítězství zemědělství, které je v pozici Evropského parlamentu z tohoto zákona většinou vyloučeno. Nyní začnou jednání s Radou.

Po neúspěšném zamítnutí pak proběhlo hlasování o pozměňovacích návrzích předložených na plénu. Nejprve byl schválen balíček pozměňovacích návrhů, který předložila skupina Renew a který navazoval na postoj Rady. Bylo však předloženo několik dalších pozměňovacích návrhů, které původní návrh Komise zásadně změnily. Zatímco čekáme, až právní služby zveřejní konsolidované znění, můžeme vidět, že byla přijata řada pozměňovacích návrhů předložených členy ECR a EPP, které vypouštěly významné body návrhu.

Například byla vypuštěna možnost občanských skupin a nevládních organizací zabývajících se ochranou životního prostředí podnikat právní kroky proti členským státům za neprovedení národních plánů obnovy (čl. 16). Dále se v článku 4 uvádí, že obnova přírody se má provádět pouze v oblastech Natura 2000, a nikoli na celém území EU. Zvláště významné bylo vypuštění celého článku 9 a části článku 14, tj. těch, které se týkají zemědělské půdy. V mandátu Evropského parlamentu je tedy zemědělství mimo oblast působnosti nařízení o obnově přírody. To je důležitý signál, který spolu se včerejším hlasováním o IED, jež vylučuje skot ze směrnice o průmyslových emisích, vrací význam zemědělství do centra politické debaty před příštími volbami do Evropského parlamentu.

Tato dvě hlasování znamenají vůli zastavit nekonečné nové regulace zemědělského odvětví, které již nyní musí díky nové SZP dodržovat pravidla podmíněnosti a ekologické programy, aby byla respektována biologická rozmanitost a vysoké environmentální standardy. Parlament poté hlasoval o konečném návrhu 336 hlasy pro a 300 hlasy proti, čímž připravil půdu pro trialogy a jednání s Radou a Komisí.

AREV/AYNARD, 12. 7. 2023/JS

Přechodné období pro označování nutriční hodnoty a složení vína

Vítaná zpráva ve věci povinného označování vína: Evropský parlament brzy nově vymezí přechodné období pro označování výživné hodnoty a složení vína. To znamená, že velká část sklizně v roce 2023 ještě nebude podléhat povinnému označování. Termín 8. prosince 2023 zůstane zachován, ale všechna vína vyrobená před 8. prosincem budou z této povinnosti označování vyňata. Tím se nahradí předchozí znění („…, která jsou vyrobena a opatřena etiketou před 8. 12. 2023“). Na většinu vín ze sklizně 2023 by se tak povinnost označování vztahovat neměla.

DER WINZER/6. 7. 2023/JS

Agrární komora Porýní-Falce se zapojuje do e-značení vína

Zemědělská komora Porýní-Falc ve spolupráci s DLR Rheinpfalz vyvíjí sys-

tém elektronického značení vína, který má podpořit prodejce při vytváření e-značení. Systém má nabídnout tvorbu, ukládání a zpřístupnění e-značení v souladu s ochranou dat a zákonem, včetně vygenerování QR kódu pro etiketu, který odkazuje na příslušné e-značení. Systém má být integrován do stávajícího Vinařského informačního portálu (WIP) s možností podpůrného převzetí dat z povinné kontroly kvality vína (u nás tzv. zatřiďování vína), ke kterým již mají uživatelé přístup.

Výše a struktura nákladů zatím nebyla vyjasněna, ale z důvodů předpisů o hospodářské soutěži není možné nabízet systém zdarma. Nové funkce elektronické etikety by měly být ve WIP k dispozici v listopadu 2023. U vinařských produktů vyráběných od 8. prosince 2023, jako je víno, šumivé víno, částečně zkvašený mošt, perlivé víno a také svařené víno, je označování nutričních hodnot a složek povinné. E-značení je schváleno EU jako alternativa k označování textem na etiketě. V současnosti je v Německu již necelá desítka dalších poskytovatelů systému elektronických etiket.

DDW/5. 7. 2023/JS

Mimořádná podpora zemědělství v EU

V Úředním věstníku Evropské unie L 180 vyšlo dne 17. 7. 2023 prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/1465 ze dne 14. července 2023 o mimořádné finanční podpoře zemědělským odvětvím postiženým zvláštními problémy, které mají dopad na hospodářskou životaschopnost zemědělců.

Belgii, Česku, Dánsku, Německu, Estonsku, Irsku, Řecku, Španělsku, Francii, Chorvatsku, Itálii, Kypru, Lotyšsku, Litvě, Lucembursku, Maltě, Nizozemsku, Rakousku, Portugalsku, Slovinsku, Finsku a Švédsku je tak k dispozici podpora Unie v celkové výši 330 000 000 EUR na poskytnutí mimořádné podpory zemědělcům za podmínek stanovených v tomto nařízení.

Členské státy použijí přidělené částky na opatření, jejichž cílem je kompenzovat zemědělcům v nejvíce postižených odvětvích, jako jsou odvětví živočišné výroby, ovoce a zeleniny, vína, obilovin a olejnin, hospodářské ztráty, které mají dopad na životaschopnost zemědělců.

Prostředky byly rozděleny členským státům takto:

Stát	Částka (EUR)
Belgie	3 912 118
Česko	6 862 150
Dánsko	6 352 520
Německo	35 767 119
Estonsko	1 722 597
Irsko	9 529 841
Řecko	15 773 591
Španělsko	81 082 911
Francie	53 100 820
Chorvatsko	3 371 029
Itálie	60 547 380
Kypr	574 358
Lotyšsko	6 796 780
Litva	10 660 962
Lucembursko	462 680
Malta	240 896
Nizozemsko	4 995 081
Rakousko	5 529 091
Portugalsko	11 619 548
Slovinsko	1 234 202
Finsko	4 269 959
Švédsko	5 594 367

Členské státy mohou na opatření poskytnout dodatečnou podporu z národního rozpočtu až do maximální výše 200 % přidělené částky. Do 30. září 2023 oznámí členské státy Komisi mimo jiné

- popis opatření, která mají být přijata;
- kritéria použitá ke stanovení metod udělování podpory a zdůvodnění rozdělení podpory mezi zemědělce;
- výši dodatečné národní podpory.

JIŘÍ SEDLO, 20. 7. 2023

Krizová destilace také v Portugalsku

Portugalské ministerstvo zemědělství čelí krizi v prodeji vína částkou 20 milionů eur, která bude poskytnuta na destilaci přebytečných zásob červeného nebo růžového vína. Výrobci mohou o dotaci žádat do 26. července. Podporována je pouze destilace vína kategorií CHOP a CHZO, tedy jakostního a zemského vína. Destilovaný surový alkohol může být použit pouze k průmyslovým účelům nebo jako biopalivo v souladu s legislativou EU. V procentuálním vyjádření bude v EU nejvíce postiženo Portugalsko - podle prognóz EU se očekává, že poptávka v zemi po vínu se kvůli inflaci propadne o 34 %. Země má v posledních letech nejvyšší spotřebu vína na obyvatele na světě - v roce 2022 vypil průměrný Portugalec 67 litrů vína, na druhém místě je Francie se 47 litry, vyplývá ze statistik OIV.

WEINWIRTSCHAFT/19. 7. 2023/JS

Osivo a sadba

Evropská komise předložila dne 05/07/2023 balíček legislativních návrhů spadajících pod Evropskou zelenou dohodu. Jednou z částí balíčku je i návrh právního předpisu EU týkající se pravidel pro udržitelnější a rozmanitější reprodukční materiál rostlin a lesních dřevin. Evropské odvětví osiv je podle vyjádření Komise největším vývozcem na světovém trhu s osivem, podle Komise proto bylo třeba aktualizovat některá zastaralá pravidla. Návrh Komise by měl zvýšit rozmanitost a kvalitu semen, řízků a dalšího reprodukčního materiálu rostlin. Díky tomu by měla být zajištěna perspektivnost odrůd rostlin prostřednictvím udržitelného testování (například na odolnost vůči chorobám), a tedy by měly být zajištěny i stabilní výnosy. Osiva by podle vyjádření Komise měla být lépe přizpůsobena tlakům spojeným se změnou klimatu, měla by lépe pomoci zachovat genetickou rozmanitost pěstovaných plodin a přispět k zajištění potravinového zabezpečení. Nová pravidla by rovněž měla pomoci snížit byrokracii a zvýšit účinnost a účelnost registračních a certifikačních systémů.

WWW.FOODNET.CZ, 14. 7. 2023

Rozmnožovací materiál révy vinné – připravované změny v EU

V návaznosti na legislativní iniciativu Komise týkající se nových genomických technik bude revidován i právní předpis týkající se uvádění materiálu pro vegetativní množení révy vinné na trh (směrnice 68/193/EHS).

Copa-Cogeca v roce 2013, kdy se revize právních předpisů plánovala, ale neprošla hlasováním v Parlamentu, zaujala stanovisko k rostlinnému reprodukčnímu materiálu, v němž obhajovala přijetí přísnějších požadavků na kvalitu révy vinné, zejména požadavkem na povinné testování na houbové choroby. S ohledem na nové souvislosti lze předpokládat případnou aktualizaci stanoviska C/C z roku 2013 v souladu s následujícími zásadami: ▸

- V současné době je uvádění rozmnožovacího materiálu různých druhů rostlin na trh upraveno 12 různými směrnicemi, což vytváří nepřehledná a protichůdná pravidla. Evropská harmonizace souboru právních předpisů by trhu s rozmnožovacím materiálem rostlin velmi prospěla.
- Jasné vymezení odpovědnosti za kontroly mezi veřejnými a soukromými subjekty (konkrétně kontrolními službami a školkaři) pomůže snížit náklady a časovou náročnost postupů.
- Jednodušší a standardizovaný formát s povinnými harmonizovanými informacemi, které budou vloženy do jednotného evropského rejstříku odrůd révy vinné (předpokládaného předpisem, ale dosud nezavedeného), zahrnujícího jak odrůdy, tak klony. Rejstřík by měl obsahovat alespoň tyto informace: řízení registrovaných odrůd (zkoušky DUS pro zařazení odrůd do seznamu), úřední synonyma téže odrůdy v různých zemích, harmonizace souvislostí s nařízením o úředních kontrolách a rostlinolékařských opatřeních.

Odrůdy pro hobby

Odrůdy pro amatérské zahrádkáře by měly pro registraci (ad hoc registr) a uvádění rozmnožovacího materiálu na trh postupovat jinak než odrůdy pro profesionální uživatele. Tato pravidla by mohla být rozšířena i na sbírky pro uchování odrůd (genofond).

Kontroly a zkoušky

Pro odrůdy, které jsou registrovány, C/C žádá, aby zkoušky DUS (odlišnosti) byly povinné a zkoušky VCU (zřejmě užitné hodnoty) fakultativní - aby k nim docházelo pouze tehdy, když se odrůda bude skutečně používat. V tomto bodě by také C/C chtěla, aby se testy DNA považovaly za platnou alternativu ke zkouškám DUS. Revize kritérií pro kontrolu virových chorob (hlavním nástrojem by měly být vizuální příznaky, termín pro laboratorní analýzu). Je třeba lépe definovat charakteristiky materiálu standardní kategorie.

Ekologický rozmnožovací materiál

Vzhledem k tomu, že ekologický rozmnožovací materiál se řídí pravidly pro ekologické zemědělství, ale uvádění ekologického rozmnožovacího materiálu révy vinné na trh se řídí zvláštními pravidly (směrnice 68/193), dochází ke dvojím kontrolám téhož produktu, což způsobuje zdlouhavost a zvýšené náklady. Je zapotřebí lepší definice a jasná pravidla pro ekologický rozmnožovací materiál révy.

ZDROJ: COPA-COGECA/20. 6. 2023/JS

Rozhodnutí Irska o zavedení zdravotních varování na etiketách alkoholických nápojů Komise nezamítla

Rozhodnutí Irska o zavedení zdravotních varování na etiketách alkoholických nápojů před možným rizikem vzniku onemocnění jater a rakoviny nebylo ze strany Evropské komise zamítnuto, a to navzdory snahám některých evropských států návrh zablokovat s ohledem na možné riziko narušení vnitřního trhu. Národní pravidla o uvádění zdravotních varování na etiketách alkoholu, podobná zdravotním varováním uváděných na obalech tabákových výrobků, tedy vstoupí v Irsku v platnost od konce května 2026. Stálý výbor evropských lékařů (CPME) postoj Evropské komise uvítal, dokonce doporučuje přijetí podobného rozhodnutí i v dalších evropských zemích. Proti návrhu se staví Francie, Itálie a Španělsko, které v současné době pracují na strategii, jak se postavit proti irským právním předpisům.

WWW.FOODNET.CZ, 30. 6. 2023

Rusko zvyšuje dovozní cla na víno z nepřátelských zemí z 12,5% na 20%

Ministerstvo pro hospodářský rozvoj poznamenalo, že domácí produkce vína a dovoz ze spřátelených zemí plně uspokojí domácí poptávku. „Vláda Ruské federace pokračuje v provádění souboru opatření v reakci na akce nepřátelských zemí proti Rusku. Pozměňovací návrhy k příslušnému návrhu rezoluce podepsal premiér Michail Mišustin a budou účinné do konce roku 2023. Zejména dovozní cla na víno pocházející z nepřátelských zemí se zvýší z 12,5% na 20%, ale ne méně než 1,50 dolaru za litr," uvádí se v prohlášení.

Ministerstvo poznamenalo, že domácí produkce vína a dovoz ze spřátelených zemí plně uspokojí domácí poptávku. Ruští výrobci zvyšují výrobu, aby uspokojili potřeby domácího trhu. Výroba vína v Rusku v roce 2022 vzrostla a odborníci předpovídají, že tyto pozitivní trendy ve výrobě budou pokračovat i v roce 2023. Plochy vinic rostou ročním tempem asi 2 %. Na konci roku 2022 činila jejich rozloha 82 200 hektarů, uvedlo ministerstvo.

Mezitím existují všechny podmínky pro zvýšení dodávek vína do Ruska ze spřátelených a neutrálních zemí. Například dovoz tichých vín z Chile se v loňském roce zvýšil o 9 % v hodnotovém vyjádření, z Arménie 2,6krát. Údaje za první čtyři měsíce roku 2023 ukazují, že existuje významný potenciál pro zvýšení dodávek jihoafrických vín, dodalo ministerstvo.

TASS/25. 7. 2023/JS

Uvolněné množství šampaňského pro letošní rok

Comité Champagne oznámil letošní množství hroznů v Champagne, které lze nabídnout k prodeji. Jak Comité oznámil, bylo dohodnuto množství 11 400 kilogramů na hektar. V loňském roce bylo uvolněno o něco vyšší množství, 12 000 kilogramů na hektar. Zdravotní stav vinné révy je v současné době popisován jako dobrý a velmi homogenní ve všech podoblastech. Jediným problémem může být nedostatečné zásobování vinic vodou. Hrozny jsou nicméně dobře vyvinuté a sklizeň se očekává v první dekádě září.

Celkově se výnosy v Champagne za posledních dvanáct let snížily o 26 %, a to v důsledku klimatických problémů, chorob révy a stárnutí vinic. V zájmu odolnosti proti těmto jevům bylo proto nedávno rozhodnuto o zvýšení rezervy sklizně, aby bylo možné plně využít dobrých a vysoce výnosných ročníků a udržet rovnováhu na trhu i v ročnících s nízkými výnosy.

WEINWIRTSCHAFT/19. 7. 2023/JS

Koňak snižuje výtěžnost z kotle o 10 %

Tváří v tvář klesajícím trhům snižuje Cognac svůj cílový hektarový výnos, což povede k doplnění klimatické rezervy, snížení počtu povolení k nové výsadbě a především snad k oživení obchodu. Po hlasování valné hromady Bureau National Interprofessionnel du Cognac (BNIC) v pátek 23. června byl výnos hroznů, po přepočtu, stanoven na 10,45 hektolitrů čistého alkoholu na hektar (hl PA/ha) ▸

pro ročník 2023 (destiluje se do 31. března 2024). To představuje pokles o 10 % oproti průměrnému cíli produkce na hektar stanovenému v loňském roce (11,61 hl PA), což je v souladu s vypočtenou potřebou objemu, který má být uveden na trh, ve výši 894 518 hl PA ze sklizně 2023 (–9 % oproti 984 331 hl PA ze sklizně 2022).

Školkařům zřejmě ubude zakázek. Potvrzuje se revize kvóty povolení nové výsadby směrem dolů, přičemž na podzim se očekává oznámení založené na přesnějších, aktuálnějších a úplnějších statistických údajích. Jedním z klíčových cílů je také snížit ekologickou stopu odvětví, zejména omezením používání chemických přípravků na ochranu rostlin. Do roku 2028 by mělo být 100 % vinic certifikováno v rámci Cognac Environmental Certification (CEC).

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/26. 6. 2023/JS

Tam, kde kdysi v Bordeaux rostly vinice, rostou olivovníky

Francie vyprodukuje pouze 5 000 ze 130 000 tun olivového oleje, které ročně spotřebuje. Je to vynikající příležitost, jak pomoci všem zemědělcům, kteří chtějí diverzifikovat své podnikání. Tři roky po výsadbě - bez započtení případných dotací – firma Oil'ive Green vinařům garantuje čistý zisk ve výši 7 000 až 8 000 €/ha. Navázali spolupráci se společnostmi specializujícími se na prodej olejů, které nabízejí fixní příjem za litr po dobu 15 let, aby si zajistily dodávky. Tolik dostávali za pěstování révy před krizí. Dotace pomohou kompenzovat náklady na výsadbu stromů, přibližně 25 000 €/ha během pěti let. Projekt by se měl rozběhnout na podzim. Pro práci se stromy se nabízí společnost Viti Morley jako poskytovatel služeb, který je bude prořezávat a mechanizovaně sklízet. Pro obdělávání půdy a ochranu rostlin budu vinaři využívat vlastní zařízení, které již mají pro vinice. Problémy s pracovní silou budou mnohem menší. Od Bordeaux až k italským hranicím chce Oil'ive Green osázet 10 000 hektarů, ze kterých se bude získávat olivový olej potravinářské kvality. A na neobdělávané půdě by se mělo vysadit 50 000 hektarů, aby mohli velké olejářské společnosti dodávat olej palivové kvality.

VITISPHERE/29. 6. 2023/JS

Jižní Afrika má nízkou sklizeň hroznů

Jihoafrická republika zažila chladné období sklizně s nízkým objemem ročníku 2023. Podle odvětvové organizace SAWIS (South African Wine Industry Information and Systems) byl objem sklizně odhadován na 1,18 mil. tun. To představuje pokles o 14,2 % ve srovnání se sklizní roku 2022. Zpráva o sklizni v Jihoafrické republice řadí ročník 2023 mezi nejmenší za více než deset let. Celková sklizeň v roce 2023 - včetně šťávy a koncentrátu pro nealkoholické účely, vína pro výrobu destilátů a lihovin - se očekává ve výši 917 mil. t, což vychází z výlisnosti 777 litrů na tunu hroznů. Podle zprávy vedla neschopnost národní energetické společnosti Eskom vyrábět dostatek elektřiny pro pokrytí potřeb země k tzv. loadsheddingu. Ten spočívá ve vypínání dodávek elektřiny na určité hodiny podle stanoveného harmonogramu. To mělo významný dopad na výši sklizně, protože to negativně ovlivnilo zavlažování a dostupnost vody.

Jihoafrická republika je devátým největším producentem vína na světě a vyrábí přibližně 4 % světové produkce vína. Podle údajů organizace Wines of South Africa přispívá vinařství k hrubému domácímu produktu země částkou přibližně 2,7 miliardy eur a v celém hodnotovém řetězci zaměstnává přibližně 270 000 lidí, z nichž asi 80 000 pracuje na vinicích a ve sklepích.

WEINWIRTSCHAFT/4. 7. 2023/JS

Rekordní obrat z vývozu burgundského vína

Podle nejnovějších údajů oborového sdružení Bureau Interprofessionnel des Vins de Bourgogne (BIVB) dosáhl region v roce 2022 nového rekordu v obratu z vývozu, a to i přesto, že objem vývozu poklesl. V roce 2022 bylo vyvezeno přibližně 122,7 milionu litrů vína do více než 170 zemí, což vyneslo více než 1,5 miliardy eur. To je o více než jeden mil. eur více než v roce 2021. Nejdůležitějším exportním trhem jsou USA, kam putovalo přibližně 25,55 mil. litrů (–7,1 %) za téměř 291 mil. eur (+13,9 %). Následuje Velká Británie s cca 18,3 mil. litrů (–17,9 %) a 233,5 mil. eur (+15,2 %), Kanada s cca 10,7 mil. litrů (–14 %) a téměř 80 mil. eur (+8,9 %) a Japonsko s cca 9,65 mil. litrů (–9,7 %) a více než 137,3 mil. eur (+13,9 %). Největší rozdíl mezi objemem a hodnotou v rámci 30 nejvýznamnějšími exportními destinacemi byl zaznamenán v České republice (–27,3 % objemu, +22,6 % hodnoty) a největší procentuální nárůst byl ve Spojených arabských emirátech (+46,5 % objemu, +158,5 % hodnoty).

Jedním z důvodů nižšího objemu vývozu mohl být historicky nízký objem sklizně v roce 2021; po slušném objemu sklizně v roce 2022 se očekává opětovný nárůst. Dostupnost vína v jednotlivých distribučních kanálech je podle nich stále špatná, přesto obliba vína z Burgundska roste i v samotné Francii. Podle průzkumu 23 % všech dotázaných spotřebitelů vína v zemi uvedlo, že alespoň občas kupují víno z Burgundska. To je o 7 % více než v předchozím roce.

WEINWIRTSCHAFT/22. 6. 2023/JS

Analýza cen vína při prodeji ze sklepa v údolí Loiry

Studie, kterou si u společnosti Symetris objednal Comité National des Interprofessions des Vins à appellation d'origine et à indication géographique (CNIV), poskytla společnosti Interloire lepší představu o umístění vín z Loiry ve vinotékách a restauracích. V lednu a únoru loňského roku Symetris shromáždil ceníky 489 vinařství přímo z jejich internetových stránek nebo tak, že se vydával za zákazníka, který hledá víno k narozeninám nebo svatbě. To představuje přibližně polovinu všech vinařství, která prodávají vína přímo soukromým zákazníkům v oblasti Val de Loire.

Byla zjišťována i minimální, mediánová, průměrná a maximální cena certifikovaných bio- nebo biodynamických vín a vín s označením HVE, Terra Vitis nebo Agriconfiance. První jmenovaná vína byla ceněna minimálně o 20 % výše, zatímco u dalších v pořadí nebyl zaznamenán žádný zásadní rozdíl oproti konvenčním vínům. Nakonec Symetris zařadil všechna vína podle mediánu ceny (včetně daně) za láhev 0,75 l. U bílých vín je nejlevnější Gros Plant za 5 EUR a nejdražší Quarts de Chaume za 47,20 EUR, daleko před Savennière na druhém místě za 19,90 EUR. U červených vín je rozdíl menší. Nejdražším vínem je Saumur Puy Notre Dame za 13,10 EUR, zatímco nejlevnějším je Coteaux d'Ancenis za 6,40 EUR.

VITISPHERE/MARION BAZIREAU/28. 6. 2023/JS

Červená čísla v ekonomice vinařů Toskánska

V první polovině roku 2023 zaznamenali vinaři ve většině známých oblastí v Toskánsku ztráty. Celkově se uvedl na trh dobrý milion hektolitrů, což je o 9 % méně než ve stejném období loňského roku. Avito, zastřešující konsorcium toskánských CHOP a CHZO, zveřejnilo výsledky jednotlivých apelací. Podle ní si Chianti DOCG, největší červené DOCG v regionu, drží svou pozici s mírným nárůstem o 1 % (přibližně 314 500 hl). U ostatních apelací založených na odrůdě Sangiovese je situace mnohem horší. Chianti Classico ztratilo 13 %t objemu, Vino Nobile se propadlo o 17 % a Rosso di Montepulciano o 13 %. Dokonce i Brunello di Montalcino kleslo o 6 % a jeho druhé víno, Rosso di Montalcino, se po dobrém růstu v roce 2022 propadlo o 24 %. Morellino di Scansano ztratilo 10 % a malé DOCG Montecucco utrpělo propad o 43 %. Velké IGT Toscana se propadlo o 17 % (přibližně 359 000 hl). Naproti tomu Bolgheri dokázalo svůj objem téměř obhájit (–3 %).

DOC Maremma Toscana na jihu Toskánska se naopak stalo čtvrtou největší apelací v Toskánsku (8 750 hektarů) s pozoruhodným nárůstem o 13 %. Obzvláště úspěšné bylo Vermentino, které nyní tvoří 34 % lahví, zatímco v roce 2022 to bylo 28 %. Nárůst bílých odrůd se však netýká velké toskánské klasiky: Vernaccia di San Gimignano zaznamenala pokles o 8 %.

WEINWIRTSCHAFT/13. 7. 2023/JS

Opakovaně použitelné lahve a přepravky na víno v Německu

Společnost Verallia Deutschland AG oznámila, že od příštího roku zavede v Německu vlastní systém opakovaně použitelných obalů na víno. Systém se skládá z nově navržené láhve na víno o objemu 0,75 l, která je k dispozici ve dvou různých barvách, a přepravky na 6 lahví. Lahve jsou podle společnosti Verallia vhodné pro stáčení vína a perlivého vína s obsahem oxidu uhličitého do 4 g/l. První dodávky jsou plánovány od prvního čtvrtletí roku 2024. Společnost již navázala spolupráci s firmou Peter Riegel Weinimport, jedním z nejvýznamnějších prodejců biovína v Německu. Účast v systému Verallia je dobrovolná. Pokud Evropská komise prosadí svou, bude kvóta pro opakovaně použitelné obaly na víno od roku 2030 právně závazná. Podle jejího návrhu „nařízení o obalech a obalových odpadech" by od roku 2030 mělo být 5 % prodejních obalů na víno opakovaně použitelných nebo „s možností opětovného plnění", od roku 2040 dokonce 15 %. Šumivá vína jsou z této povinnosti vyňata. Pro sycené alkoholické nápoje, aromatizované vinné nápoje, výrobky na bázi vína nebo šťávy jsou kvóty 10 % pro rok 2030 a 25 % pro rok 2040.

Tuto povinnost mají mít výrobci a konečníí distributoři obalů. Menší podniky jsou od plnění kvóty osvobozeny. Týká se to výrobců, dodavatelů obalů, dovozců, distributorů a poskytovatelů služeb stáčení, kteří ročně neuvedou na trh více než 1 000 kg obalů, mají prodejní plochu do 100 m² včetně skladovacích a přepravních prostor nebo jsou považováni za mikropodniky. Ty mají podle definice EU maximálně devět zaměstnanců a roční obrat maximálně 2 miliony eur nebo bilanční sumu maximálně 2 miliony eur. To by se však pravděpodobně týkalo pouze přímého prodeje.

Od konce letošního roku musí být na etiketě uváděny nutriční hodnoty a složení; pokud se návrh nařízení prosadí, přibude rozšířené označování obalů. Nejpozději 12 měsíců po vstupu nařízení v platnost by měly být prodejní obaly pro opakované použití v prodejnách zřetelně označeny jako takové a odlišeny od obalů na jedno použití. Do stejné lhůty musí výrobci, tedy ti, kteří používají obaly pro své výrobky, označit své obaly identifikační značkou (např. typ, šarže nebo sériové číslo). Kromě toho musí být na obalu uvedeno také jméno, případné obchodní názvy nebo značky a adresa výrobce obalu. V některých případech mohou být tyto informace zpřístupněny také prostřednictvím QR kódu. Se lhůtou 42 měsíců se na obalu musí objevit informace o materiálovém složení a po 48 měsících informace o možnosti opakovaného použití. Další informace o opakované použitelnosti obalů, o dostupnosti systému opakovaného použití a o sběrných místech mají být k dispozici prostřednictvím QR kódu, má to usnadnit sledování obalů a výpočet oběhů a průchodů oběhem.

DDW/21. 6. 2023/JS

Digitální zpřístupnění všech pěti tisíc rakouských viničních tratí

Celosvětově unikátní online nástroj riedenkarten.at, který ÖWM (Rakouský servis pro vinařský marketing) vyvíjel v uplynulých letech, je nyní dokončen. Od začátku července jsou do něj vloženy a zpřístupněny také vinice Štýrska, které byly teprve nedávno definovány zákonem. To znamená, že v nástroji je nyní přístupných všech téměř 5 000 jednotlivých rakouských tratí. U každé tratě jsou uvedeny informace o počtu hodin slunečního svitu, průměrné teplotě, srážkách, sklonu, nadmořské výšce a vysazených odrůdách révy vinné. Stránky www.riedenkarten.at obsahují také podrobné informace o každé vinařské obci a vinařské oblasti. Milovníci vína, kteří chtějí tyto charakteristiky rakouských vinic prozkoumat, tak nyní mohou učinit pro celou zemi v digitálním atlasu vín riedenkarten.at.

Na celém světě je riedenkarten.at prvním a zatím jediným digitálním atlasem vín pro celou vinařskou zemi. ÖWM vyvinul digitální atlas vín v několikaleté spolupráci s Vídeňskou univerzitou a od té doby nepřetržitě pracuje na jeho dalším vývoji. V současné době pracují na tom, aby v budoucnu podrobně zobrazovali například i geologické informace.

DER WINZER/6. 7. 2023/JS

Spotřebitelé už neslyší na značky, udržitelnost výrobků mění za cenovou dostupnost

Spotřebitelé na celém světě šetří. I když své životní náklady v uplynulých měsících už výrazně omezili, 94 % z nich se obává, že jejich výdaje budou i nadále růst, a to zejména kvůli extrémně vysoké inflaci. Vzrostly mezi nimi také obavy o vlastní zdraví, naopak poklesla jejich důvěra v maloobchodníky. Pro 35 % spotřebitelů na celém světě je momentálně největším problémem cenová dostupnost zboží. To vyplývá z globálního průzkumu EY Future Consumer Index (FCI) společnosti EY.

Aby se vyrovnali s nejistotou, lidé dramaticky mění svůj životní styl, a to jak v rozvinutých, tak v rozvíjejících se ekonomikách. Z pěti spotřebitelských segmentů, jejichž prioritizaci průzkum poměřuje („planeta / zážitek / společnost / zdraví / cenová dostupnost na prvním místě"), zaznamenal největší pokles segment „planeta na prvním místě", a to o devět procentních bodů (z 25 % na 16 %). To potvrzuje, že spotřebitelé začali upřednostňovat cenovou dostupnost zboží zejména na úkor jeho udržitelnosti.

WWW.FOODNET.CZ, 23. 6. 2023

Náhražky masa

Nizozemsko se stalo dne 05/07/2023 první evropskou zemí, která povolila ochutnávky laboratorně pěstovaných imitací masa a mořských plodů. Potravinářské společnosti nyní mají díky nově vydanému kodexu možnost získat zpětnou vazbu spotřebitelů na prototypy imitací. Nizozemské konsorcium Celullar Agriculture bude dohlížet na dodržování kodexu a jmenuje komisi odborníků pro posuzování žádostí společností, jež chtějí ochutnávky provádět.

WWW.FOODNET.CZ, 14. 7. 2023